

ششمین همایش جرم‌شناسی و پیشگیری از ارتکاب جرم، خودکشی و انحرافات جوانان

نهاد برگزار کننده همایش: بنیاد علمی و حقوقی قانون یار

(با همکاری و حمایت معنوی دادگستری بروجرد، دانشگاه امام صادق، انجمن علمی معارف دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه لرستان، آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد رفسنجان، سازمان ارشاد اسلامی، جامعه المصطفی العالمیه و....)

سردبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در ۸ پایگاه ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۲۹ آذرماه ۱۴۰۲ شماره مقاله: ۲۸/۵۴۵۴۲ رده بندی کنگره: ب ۵۶/۴۴۴۰

تاثیر شیوه و سبک زندگی بر ارتکاب جرایم و انحرافات اجتماعی

سارا صمدی اندزقی^۱

پریسا جهانانیده

چکیده

سبک زندگی به مثابه الگوی نسبتاً پایدار کنش‌های روزمره، شبکه روابط، شیوه گذران اوقات فراغت، الگوهای مصرف و نوع حضور در فضاهای عمومی و دیجیتال، یکی از متغیرهای توضیحی مهم در جرم‌شناسی معاصر است. این مقاله با رویکرد توصیفی - تحلیلی و روش کتابخانه‌ای، به تبیین سازوکارهای اثرگذاری سبک زندگی بر ارتکاب جرم و انحرافات اجتماعی می‌پردازد و نشان می‌دهد چگونه برخی الگوهای زیستی - اجتماعی با افزایش مواجهه با فرصت‌های جرم، کاهش نظارت رسمی و غیررسمی، تقویت همنشینی‌های مسئله‌دار و عادی‌سازی ریسک، احتمال ارتکاب رفتارهای انحرافی را بالا می‌برند. چارچوب نظری تحقیق عمدتاً بر «نظریه فعالیت‌های روزمره» و «رویکرد سبک زندگی/مواجهه» استوار است که بر تعامل میان مجرم بالقوه، هدف مناسب و فقدان نگهبان مؤثر تأکید دارد و هم‌زمان نقش انتخاب‌ها و عادت‌های روزانه را در ایجاد یا کاهش مواجهه با موقعیت‌های جرم‌خیز برجسته می‌کند. یافته‌های تحلیلی مقاله نشان می‌دهد سبک زندگی نه تنها از مسیر ساختاری (مانند وضعیت محله، فقر فرصت، نابرابری و دسترسی به منابع فرهنگی) بلکه از مسیر خرد - تعاملی (مانند گروه همسالان، زمان‌بندی حضور در فضاهای کم‌نظارت، و نوع استفاده از رسانه‌ها) بر

^۱نویسنده مسئول

انحراف اثر می‌گذارد. در نهایت، مقاله پیشنهاد می‌کند سیاست‌های پیشگیری اجتماعی و وضعی، به جای تمرکز صرف بر واکنش کیفری، باید به «مدیریت فرصت‌های جرم»، «تقویت پیوندهای اجتماعی»، «سواد رسانه‌ای»، و «مداخله زودهنگام در سبک‌های زندگی پرخطر» توجه کنند.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، فعالیت‌های روزمره، انحرافات اجتماعی، فرصت جرم، نظارت اجتماعی، پیشگیری وضعی

۱. مقدمه

تحولات سریع اجتماعی در دهه‌های اخیر از شهری شدن و گسترش مصرف‌گرایی تا دیجیتالی شدن تعاملات و تغییر شکل روابط خانوادگی نحوه زیستن افراد را دگرگون کرده است. همزمان با این دگرگونی‌ها، صورت‌بندی کلاسیک جرم‌شناسی که جرم را صرفاً محصول ویژگی‌های فردی یا فشارهای اقتصادی می‌دانست، به تدریج جای خود را به رویکردهایی داده که بر «موقعیت» و «فرصت» و نیز بر الگوهای کنش روزمره تأکید می‌کنند. در این میان، مفهوم «سبک زندگی» به یکی از مفاهیم راهبردی تبدیل شده است؛ زیرا سبک زندگی یک پل تحلیلی میان ساختارهای اجتماعی و کنش‌های روزانه فرد ایجاد می‌کند: ساختار، امکان‌ها و محدودیت‌ها را می‌سازد و فرد در دل این ساختار، با انتخاب‌ها و عادت‌های خود، مسیر مواجهه با خطر یا ایمنی را شکل می‌دهد.

از نگاه جرم‌شناختی، بسیاری از جرائم و انحرافات اجتماعی نه به عنوان تصمیمی ناگهانی، بلکه به عنوان نتیجه تجمعی مواجهه‌های تکرارشونده با موقعیت‌های جرم‌خیز رخ می‌دهند. فردی که به طور مداوم در فضاهای کم‌نظارت حضور دارد، شبکه روابطش به سمت هنجارشکنی سوق یافته، یا الگوی مصرف و تفریحش با ریسک‌پذیری و بی‌ثباتی همراه است، در معرض احتمال بالاتری برای ارتکاب رفتارهای انحرافی قرار می‌گیرد. بنابراین تحلیل سبک زندگی می‌تواند هم برای فهم چرایی وقوع انحراف و هم برای طراحی سیاست‌های پیشگیری مبتنی بر واقعیت‌های اجتماعی مفید باشد.

مسئله اصلی این مقاله آن است که: سبک زندگی از چه مسیرهایی و با چه سازوکارهایی بر ارتکاب جرم و انحرافات اجتماعی اثر می‌گذارد؟ در پاسخ، مقاله با اتکا به چارچوب‌های نظری معتبر و ادبیات پژوهشی فارسی و خارجی، ابتدا مفهوم سبک زندگی را در ارتباط با جرم‌شناسی

تبیین می‌کند، سپس سازوکارهای اثرگذاری را توضیح داده و در پایان، دلالت‌های سیاستی و پیشگیرانه را ارائه می‌دهد.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

۲-۱. مفهوم سبک زندگی در تحلیل‌های جرم‌شناختی

سبک زندگی در معنای اجتماعی - تجربی، مجموعه‌ای از الگوهای نسبتاً پایدار رفتاری است که شیوه حضور فرد در جهان اجتماعی را نشان می‌دهد: انتخاب‌های مربوط به معاشرت، تفریح، مصرف، اوقات فراغت، شیوه جابه‌جایی در شهر، و نیز نوع مشارکت در نهادهای رسمی و غیررسمی. در جرم‌شناسی، این مفهوم زمانی اهمیت پیدا می‌کند که نشان دهد «چه کسانی» و «در چه موقعیت‌هایی» بیش از دیگران با فرصت‌های جرم، گروه‌های پرخطر، یا شرایط کم‌نظارت مواجه می‌شوند. به بیان دیگر، سبک زندگی به ما اجازه می‌دهد میان ساختارهای اجتماعی و وقوع جرم، یک مسیر میانی و قابل مشاهده ترسیم کنیم: مسیر «مواجهه» و فرصت.

۲-۲. نظریه فعالیت‌های روزمره

نظریه فعالیت‌های روزمره (Routine Activity Theory) که توسط کوهن و فلسون مطرح شد، تبیین می‌کند چگونه تغییرات اجتماعی و جابه‌جایی الگوهای زندگی روزانه می‌تواند نرخ جرم را دگرگون کند. بر اساس این نظریه، وقوع جرم زمانی محتمل است که سه عنصر در زمان و مکان واحد هم‌زمان شوند: مجرم انگیزه‌مند، هدف مناسب و نبود نگهدارنده مؤثر (Cohen & Felson, ۱۹۷۹). اهمیت این نظریه در آن است که به جای تمرکز صرف بر انگیزه‌های درونی بزهکار، بر «فرصت‌های بیرونی» و «ساخت موقعیت» تأکید می‌کند؛ یعنی گاهی جرم نه با تغییر اخلاق افراد، بلکه با تغییر در سازمان‌یافتگی زندگی روزمره زیاد یا کم می‌شود. در چارچوب فعالیت‌های روزمره، سبک زندگی به‌طور مستقیم با «زمان» و «مکان» و «حضور» گره

می‌خورد: اینکه فرد چه ساعتی در چه فضاهایی تردد دارد، چه میزان در معرض دید و نظارت است، و آیا انتخاب‌هایش احتمال برخورد با اهداف مناسب یا هم‌نشینی با بزه‌کاران را افزایش می‌دهد یا نه.

۳-۲. رویکرد سبک زندگی/مواجهه

رویکرد سبک زندگی/مواجهه که در ادبیات بزه‌دیدگی نیز جایگاه مهمی دارد، توضیح می‌دهد افراد به دلیل تفاوت در سبک زندگی، به‌طور نابرابر در معرض خطر قرار می‌گیرند (Hindelang et al., ۱۹۷۸). هرچند این رویکرد در نقطه آغازین خود بیشتر بر بزه‌دیدگی تمرکز داشت، اما سازوکارهای آن برای فهم ارتکاب جرم نیز قابل استفاده است؛ زیرا «مواجهه با افراد/موقعیت‌های پرخطر» در هر دو سوی جرم (ارتکاب و بزه‌دیدگی) نقش دارد. این رویکرد به‌ویژه بر این نکته تأکید می‌کند که سبک زندگی چگونه احتمال تماس با بزه‌کاران، احتمال حضور در محیط‌های کم‌نظارت و نیز احتمال درگیری در تعارض‌های روزمره را بالا می‌برد. به همین دلیل، سبک زندگی در این نگاه یک متغیر حاشیه‌ای نیست، بلکه «محور پیونددهنده» میان فرد و محیط اجتماعی است.

۴-۲. پیشینه پژوهش

در پژوهش‌های فارسی، از سبک زندگی به‌عنوان مفهومی قابل اتکا برای فهم رفتارهای اجتماعی و نیز برای تحلیل جرم و انحراف نام برده شده است. برخی آثار، به نحوه شکل‌گیری و اهمیت نظریه سبک زندگی در مطالعات کیفری و جرم‌شناسی پرداخته‌اند (مهدوی‌فر، ۱۴۰۰) و برخی دیگر رابطه سبک زندگی با گرایش نوجوانان و دانش‌آموزان به انحرافات اجتماعی را بررسی کرده‌اند (رمضانی ممقانی، ۱۴۰۴). در ادبیات خارجی نیز مقاله کلاسیک فعالیت‌های روزمره (Cohen & Felson, ۱۹۷۹) و کتاب بنیادین هین‌دلنگ و همکاران (Hindelang et

(۱۹۷۸، al.) به عنوان دو منبع محوری در توضیح نقش سبک زندگی و مواجهه در جرم و بزه‌دیدگی شناخته می‌شوند.

۳. روش‌شناسی پژوهش

این مقاله از نوع توصیفی - تحلیلی و مبتنی بر روش کتابخانه‌ای است. داده‌های پژوهش از منابع علمی معتبر (کتاب‌ها، مقالات علمی، گزارش‌های نظری و پژوهش‌های داخلی و خارجی) گردآوری و با رویکرد تحلیل مفهومی و تطبیقی، سازوکارهای اثرگذاری سبک زندگی بر جرم و انحراف استخراج و تبیین شده است. هدف این روش، ارائه یک چارچوب منسجم نظری - تحلیلی برای فهم رابطه سبک زندگی و انحراف و نیز ارائه دلالت‌های کاربردی برای سیاست‌های پیشگیری است.

۴. سازوکارهای اثرگذاری سبک زندگی بر ارتکاب جرم و انحرافات اجتماعی

۴-۱. سبک زندگی و ساخت فرصت

مهم‌ترین حلقه اتصال سبک زندگی به جرم، «فرصت» است. فرصت، همان موقعیت‌هایی است که در آنها ارتکاب رفتار انحرافی کم‌هزینه‌تر، کم‌خطرتر یا ساده‌تر می‌شود. به بیان فعالیت‌های روزمره، سبک زندگی می‌تواند احتمال هم‌زمانی سه عنصر جرم را افزایش دهد: فردی که در ساعات دیر هنگام در فضاهای کم‌نظارت تردد می‌کند، هم‌زمان «در معرض اهداف مناسب» و «در معرض افراد انگیزه‌دار» قرار می‌گیرد و در بسیاری موارد، «نگهبان مؤثر» نیز حضور ندارد (Cohen & Felson, ۱۹۷۹).

فرصت صرفاً به معنای «وجود هدف» نیست؛ فرصت با «ابهام هنجاری» و «کاهش احتمال کشف» نیز پیوند دارد. سبک زندگی‌ای که مملو از موقعیت‌های مبهم (نه کاملاً عمومی، نه کاملاً

خصوصی) است—مثل جمع‌های غیررسمی، فضاهای تفریحی پررفت‌وآمد، یا تعاملات ناشناس آنلاین می‌تواند زمینه‌ساز تخطی‌های کوچک و سپس عادت‌سازی انحراف شود.

۲-۴. همنشینی و شبکه روابط: اثر جمع بر فرد

سبک زندگی تعیین می‌کند فرد چه شبکه‌ای از روابط را پیرامون خود بسازد. شبکه روابط، فقط همراهی اجتماعی نیست؛ محل انتقال هنجارها، ارزش‌ها، توجیه‌ها و الگوهای رفتاری است. وقتی سبک زندگی فرد به سمت معاشرت‌های بی‌ثبات، گروه‌های همسالان پرخطر، یا روابطی با سطح پایین مسئولیت‌پذیری حرکت کند، احتمال عادی‌سازی هنجارشکنی افزایش می‌یابد. در بسیاری از انحرافات از مصرف مواد تا بزهکاری‌های خرد مسیر ورود از «دوستی‌ها» و «پیوستن تدریجی» عبور می‌کند. سبک زندگی‌ای که پیوندهای رسمی (مدرسه، کار، خانواده) را تضعیف می‌کند و جای آن را به روابط غیررسمی کم‌تعهد می‌دهد، فرد را مستعد یادگیری الگوهای انحرافی می‌سازد. این موضوع در نوجوانی پررنگ‌تر است؛ زیرا هویت‌یابی در تعامل با همسالان شکل می‌گیرد و فشار گروهی می‌تواند جایگزین نظارت خانواده شود.

۳-۴. نظارت اجتماعی و پیوندهای نهادی

یکی از تفاوت‌های مهم میان سبک‌های زندگی، میزان «دیدشدن» و «پاسخ‌گو بودن» است. هرچه فرد بیشتر در شبکه‌های معنادار اجتماعی ادغام شده باشد خانواده باثبات، مدرسه فعال، محیط کار منظم، یا جمع‌های داوطلبانه سطح نظارت غیررسمی بالاتر می‌رود و هزینه اجتماعی انحراف افزایش می‌یابد. در مقابل، سبک زندگی‌ای که با انزوای اجتماعی، گسست خانوادگی، ترک تحصیل، یا بی‌ثباتی شغلی همراه است، معمولاً «خلاء نظارتی» ایجاد می‌کند. در این خلاء، هم احتمال ارتکاب رفتارهای پرخطر بیشتر می‌شود و هم مسیر بازگشت به هنجار سخت‌تر؛ زیرا فرد حمایت نهادی کافی برای اصلاح و جبران ندارد.

۴-۴. ریسک‌پذیری، هیجان‌جویی و عادی‌سازی خطر

بخشی از سبک زندگی، «جهت‌گیری نسبت به خطر» است. افراد و گروه‌ها در میزان هیجان‌طلبی و ریسک‌پذیری متفاوت‌اند. اما نکته جرم‌شناختی این است که سبک زندگی‌های مبتنی بر هیجان‌جویی مداوم می‌توانند به تدریج خطر را عادی کنند. وقتی رفتارهای پرخطر در حوزه تفریح (مانند مصرف الکل/مواد، رانندگی خطرناک، یا حضور در جمع‌های پرتنش) تبدیل به امر روزمره شود، عبور از مرزهای هنجاری نیز روان‌تر می‌شود. این سازوکار به‌ویژه در انحرافات اجتماعی «کم‌آسیب در نگاه اولیه» (مثل درگیری‌های خیابانی کوچک، تخریب‌های جزئی، یا مصرف تفننی مواد) قابل مشاهده است، زیرا فرد ابتدا از طریق تجربه‌های کم‌هزینه‌تر وارد مسیر می‌شود و سپس با تغییر تدریجی حساسیت اخلاقی، ظرفیت ارتکاب رفتارهای سنگین‌تر افزایش می‌یابد.

۴-۵. سبک زندگی، فشار اقتصادی و جرم‌های فرصت‌محور

سبک زندگی گاهی نتیجه وضعیت اقتصادی است و گاهی خود به تشدید فشار اقتصادی منجر می‌شود. در الگوهای مصرف‌گرایانه افراطی، فرد ممکن است به سمت نمایش منزلت، خریدهای غیرضروری یا هویت‌سازی از طریق مصرف سوق پیدا کند. اگر این سبک زندگی با منابع واقعی درآمدی همخوان نباشد، فشار اقتصادی و احساس محرومیت نسبی افزایش می‌یابد. در چنین وضعی، برخی رفتارهای غیرقانونی یا هنجارشکن به‌عنوان راه‌های «جبران سریع» یا «حفظ وجهه» جذاب می‌شوند. این پیوند البته مکانیکی نیست. بسیاری از افراد تحت فشار اقتصادی هرگز مرتکب جرم نمی‌شوند. اما سبک زندگی می‌تواند احتمال تبدیل فشار به انحراف را کم یا زیاد کند: شبکه‌های حمایتی، اخلاق کاری، مهارت‌های حل مسئله و کیفیت پیوندهای اجتماعی در این میان نقش تعدیل‌کننده دارند.

۵. سبک زندگی و گونه‌های انحرافات اجتماعی

انحرافات اجتماعی طیف گسترده‌ای دارد؛ از تخلفات و ناهنجاری‌های رفتاری تا جرائم کیفری. سبک زندگی در بسیاری از این حوزه‌ها اثرگذار است:

۵-۱. انحرافات نوجوانان و جوانان

در نوجوانی، الگوی گذران اوقات فراغت، نوع دوست‌یابی، میزان وابستگی به خانواده و کیفیت تجربه مدرسه، نقش تعیین‌کننده دارد. سبک زندگی رها از برنامه، بدون حمایت روانی و بدون پیوندهای نهادی، می‌تواند به افزایش رفتارهای پرخطر منجر شود. پژوهش‌هایی در فضای فارسی نیز به رابطه سبک زندگی و گرایش دانش‌آموزان به انحرافات اجتماعی اشاره کرده‌اند (رضائی ممقانی، ۱۴۰۴). در این سنین، «زمان» اهمیت ویژه دارد: ساعات طولانی بی‌هدف در محیط‌های کم‌نظارت یا فضای مجازی، احتمال مواجهه با پیشنهادهای پرخطر را بالا می‌برد. همچنین نوجوانانی که تجربه ناکامی تحصیلی یا طرد اجتماعی دارند، ممکن است برای کسب تعلق و پذیرش، به گروه‌های مسئله‌دار نزدیک شوند.

۵-۲. خشونت، پرخاشگری و درگیری‌های خیابانی

سبک زندگی‌هایی که با حضور مداوم در موقعیت‌های رقابتی، تحریک‌پذیر و کم‌نظارت همراه‌اند، خطر درگیری را افزایش می‌دهند. برخی الگوهای تفریح شبانه، مصرف مواد و تعاملات پرتنش، می‌توانند زمینه‌ساز پرخاشگری شوند. در چارچوب فعالیت‌های روزمره، این موقعیت‌ها اغلب با «فقدان نگهبان مؤثر» همراه‌اند؛ یعنی نه نظارت رسمی کافی وجود دارد و نه شبکه‌های غیررسمی کنترل‌گر.

۳-۵. جرائم خرد و فرصت محور (سرقت های کوچک، تخریب، کلاهبرداری های ساده)

بخشی از جرائم خرد، نه به دلیل برنامه ریزی بلندمدت، بلکه به دلیل فرصت های سریع رخ می دهد. سبک زندگی پررفت و آمد در فضاهای شلوغ، روابط بی ثبات، یا مواجهه مکرر با موقعیت های مبهم می تواند احتمال این نوع جرائم را بالا ببرد. در اینجا، عنصر «نبود نگهبان مؤثر» (مراقبت کم، کنترل کم، نظارت ضعیف) نقش کلیدی دارد (Cohen & Felson, ۱۹۷۹).

۶. سبک زندگی دیجیتال و انحرافات نوپدید

در سال های اخیر، سبک زندگی بخش قابل توجهی از خود را در فضای دیجیتال بازتعریف کرده است: شبکه های اجتماعی، پیام رسان ها، بازی های آنلاین، خریدهای اینترنتی و هویت سازی مجازی. این تحول، الگوی مواجهه با فرصت های جرم و انحراف را دگرگون کرده و چند پیامد مهم دارد:

۱-۶. کاهش هزینه ورود به انحراف

در محیط آنلاین، بسیاری از رفتارهای انحرافی با هزینه کمتر رخ می دهد: توهین و آزار سایبری، تهدید، انتشار محتوای خصوصی، کلاهبرداری های خرد، یا مشارکت در گروه های هنجارشکن. ناشناس بودن نسبی و دشواری نظارت خانوادگی می تواند موانع روانی و اجتماعی را کاهش دهد.

۲-۶. شبکه های همنشینی فرامکانی

برخلاف جهان فیزیکی که شبکه روابط تا حدی با محله، مدرسه یا محیط کار محدود می شود، فضای مجازی امکان پیوند با گروه های ناشناس و فرامکانی را فراهم می کند. سبک زندگی

دیجیتال مبتنی بر عضویت در گروه‌های بی‌نام‌ونشان، مصرف محتوای افراطی یا ارتباطات پرخطر، می‌تواند فرآیند عادی‌سازی انحراف را تقویت کند.

۳-۶. جابه‌جایی مرز خصوصی و عمومی

بخش مهمی از بحران‌های هنجاری امروز ناشی از همین جابه‌جایی است: رفتارهایی که پیش‌تر در جمع‌های کوچک رخ می‌داد، اکنون در فضای عمومی آنلاین دیده می‌شود؛ و رفتارهایی که باید خصوصی بماند، به سبب ضعف سواد رسانه‌ای یا عادت‌های دیجیتال پرخطر منتشر می‌شود. این وضعیت نه تنها بزه‌دیدگی را افزایش می‌دهد، بلکه زمینه ارتکاب برخی جرائم را نیز فراهم می‌کند.

۷. دلالت‌های سیاستی: پیشگیری از طریق مدیریت سبک زندگی بدون کنترل‌گری افراطی

یکی از سوءبرداشت‌های رایج آن است که وقتی از نقش سبک زندگی در جرم‌سختن می‌گوییم، گویا راه‌حل «تحمیل سبک زندگی» است. در حالی که رویکرد علمی در پیشگیری، به جای نسخه واحد، بر کاهش ریسک و افزایش حمایت متمرکز می‌شود. در این راستا چند محور کلیدی قابل پیشنهاد است:

۷-۱. پیشگیری وضعی: کاهش فرصت‌ها

اگر سبک زندگی از مسیر فرصت اثر می‌گذارد، بخشی از پاسخ نیز «مدیریت فرصت‌های جرم» است: روشنایی و امنیت محیطی، طراحی شهری، دوربین و مراقبت معقول، بهبود حمل‌ونقل شبانه، و افزایش حضور نگهبانان مؤثر در نقاط جرم‌خیز. این اقدامات بدون جرم‌انگاری بیشتر، می‌تواند احتمال وقوع جرم را کاهش دهد.

۲-۷. پیشگیری اجتماعی: تقویت پیوندهای اجتماعی

کاهش گسست خانوادگی، ارتقای کیفیت مدرسه، توسعه فعالیت‌های فراغتی سالم، و فراهم کردن فضاهای مشارکت اجتماعی برای نوجوانان و جوانان، از مسیر تقویت نظارت غیررسمی و افزایش احساس تعلق، سبک زندگی‌های کم‌خطر را تقویت می‌کند.

۳-۷. سواد رسانه‌ای و مهارت‌های زندگی

برای سبک زندگی دیجیتال، مهم‌ترین مداخله، آموزش مهارت است: مدیریت حریم خصوصی، تشخیص فریب آنلاین، خودکنترلی، حل تعارض، و مدیریت هیجان. این آموزش‌ها به‌ویژه در سنین مدرسه و ابتدای جوانی اثرگذاری بالایی دارد.

۴-۷. مداخله زودهنگام و حمایت‌محور

نشانگان اولیه سبک زندگی پرخطر—افت تحصیلی، انزوای شدید، معاشرت‌های پرتنش، مصرف تفننی مواد، یا حضور افراطی در فضای مجازی—به جای برخورد صرفاً تنبیهی، نیازمند مداخلات حمایتی و چندسطحی است: مشاوره، مددکاری، برنامه‌های خانواده‌محور، و اتصال مجدد فرد به نهادهای رسمی و اجتماعی.

نتیجه‌گیری

این مقاله نشان داد سبک زندگی به عنوان الگویی از عادات و انتخاب‌های روزمره، از مسیرهای گوناگون بر ارتکاب جرم و انحرافات اجتماعی اثر می‌گذارد. در چارچوب نظری فعالیت‌های روزمره، سبک زندگی با تنظیم زمان و مکان حضور فرد، احتمال هم‌زمانی عناصر جرم را تغییر می‌دهد. (Cohen & Felson, ۱۹۷۹) رویکرد سبک زندگی/مواجهه نیز توضیح می‌دهد

چگونه تفاوت در سبک زیستن، افراد را به طور نابرابر در معرض تماس با موقعیت‌ها و شبکه‌های پرخطر قرار می‌دهد. (Hindelang et al., ۱۹۷۸)

از منظر تحلیلی، سبک زندگی نه به عنوان یک عامل منفرد، بلکه به عنوان مجموعه‌ای از سازوکارها عمل می‌کند: (۱) افزایش یا کاهش فرصت، (۲) تغییر شبکه هم‌نشینی، (۳) تقویت یا تضعیف نظارت اجتماعی، (۴) عادی سازی ریسک، و (۵) بازتعریف مرزهای عمومی/خصوصی در جهان دیجیتال. بر این اساس، سیاست‌های پیشگیرانه مؤثر باید ترکیبی از پیشگیری وضعی (کاهش فرصت) و پیشگیری اجتماعی (تقویت پیوندها و مهارت‌ها) باشد و از تمرکز صرف بر واکنش کیفری فاصله بگیرد. در نهایت، مدیریت هوشمند سبک زندگی به معنای کنترل‌گری نیست؛ بلکه به معنای افزایش ظرفیت انتخاب سالم، تقویت حمایت‌های اجتماعی و کاهش موقعیت‌های جرم‌خیز در زندگی روزمره است.

منابع و مأخذ

- رضائی ممقانی، ر. (۱۴۰۴). گرایش دانش‌آموزان به انحرافات اجتماعی و رابطه آن با سبک زندگی. ششمین کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی، علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی.
- فلاح، محمدیاسین. (۱۴۰۳). نگاهی بر نقش سبک زندگی در پیشگیری از جرایم. سایر مباحث مرتبط با علوم مدیریت، ۲ (۸)، ۱۹-۴۶.
- فصیح رامندی، زینب. (۱۴۰۲). سبک زندگی جوانان در مواجهه با فضای مجازی و پیامدهای آن. پژوهشنامه فرهنگی و اجتماعی کودک و نوجوان، ۱ (۳)، ۴۵-۶۳.
- مقیم، مهدی. (۱۳۹۱). پیشگیری پلیسی از جرم با تأکید بر نظریه فعالیت‌های روزمره. فصلنامه دانش انتظامی سمنان، ۲ (۳)، ۲۱-۵۴.
- خواججه‌نوری، بیژن، و هاشمی‌نیا، فاطمه. (۱۳۸۹). رابطه اوقات فراغت و بزهکاری: نمونه مورد مطالعه دانش‌آموزان دبیرستانی شهر شیراز. علوم اجتماعی دانشگاه فردوسی مشهد، ۷ (۱).
- مهدوی‌فر، محمد. (۱۴۰۰). علل اصلی و عوامل ایجاد نظریه سبک زندگی در مطالعات کیفری و جرم‌شناختی. مطالعات و پژوهش‌های قضایی، ۲۲ (۷۹)، ۵۵۹-۵۸۳.
- نکونام، وحید. (۱۴۰۴). تأثیر سبک زندگی بر پیشگیری از بزه‌دیدگی با نگاهی به مبانی اسلامی. معرفت، ۳۴ (۲)، ۷۳-۸۲.
- مهدوی‌فر، م. (۱۴۰۰). علل اصلی و عوامل ایجاد نظریه سبک زندگی در مطالعات کیفری و جرم‌شناختی. رهیافت‌های نوین در مطالعات اسلامی، ۳ (۶)، ۵۵۹-۵۸۳.

نوروزی، محمدحسین، و نصیری سقرلو، لیلا. (۱۳۹۶). نقش و کاربرد سبک زندگی در پیشگیری از وقوع جرایم. ماهنامه علمی معارف اسلامی، ۳۳(۱۱۵)، ۲۹۹-۳۲۴.

Cohen, L. E., & Felson, M. (۱۹۷۹). *Social change and crime rate trends: A routine activity approach*. *American Sociological Review*, ۴۴(۴), ۵۸۸-۶۰۸.

Hindelang, M. J., Gottfredson, M. R., & Garofalo, J. (۱۹۷۸). *Victims of personal crime: An empirical foundation for a theory of personal victimization*. Ballinger.

جهت همکاری با بنیاد علمی قانون یار در راستای برگزاری سمینار، کارگاه های آموزشی، کنگره و نشست های علمی با موسسه تماس بگیرید ۵۲۶ و ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ مدیر پژوهش ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵

6th scientific conference of Ghanonyar Institute at the national level

ششمین همایش ملی جرم‌شناسی و پیشگیری از ارتکاب جرم، خودکشی و انحرافات جوانان در جامعه

**مشاره ۲۴ ساعت به پژوهشگران
در خصوص نگارش و ارسال مقالات
۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵**

مخبرهای پذیرش مقالات پژوهشگران:

- ۱- پژوهش های مربوطه در حوزه پیشگیری از ارتکاب جرم و خودکشی
- ۲- شناخت علل و عوامل انحرافات جوانان در جامعه و ارائه راهکار عملی
- ۳- بررسی لزوم رعایت حجاب و آثار و پیامدهای آن در جامعه
- ۴- راهکارهای مبارزه با فقر، بی حجابی و فساد، اعتیاد، طلاق و
- ۵- پژوهش های مربوطه در راستای عدالت کیفری و عدالت ترمیمی
- ۶- تاثیر کیفر و مجازات در تکرار جرم و دستیابی به جامعه ای سالم
- ۷- شناسایی معضلات و اسباب های اجتماعی و ارائه راهکار حل مشکل

ایمیل همایش برای ارسال مقالات
LOLOMENSANI@YAHOO.COM

مدیر هیات سیاستگذاری همایش
دکتر سیدمصطفی حسینی

شماره تماس های دبیرخانه همایش
۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ و ۵۲۶

رئیس علمی و مسئول همایش
دکتر بهنام اسدی

ارسال مقاله از طریق پیام رسان
۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲

مکان و زمان برگزاری همایش
۲۹ آذر- سالن همایش سازمان ارشاد پروچرد

لوگو حامیان معنوی و برگزار کنندگان همایش

Academia.edu
CiteFactor
DRJI
IOWORLD of JOURNALS
Mendeley
T-PBIM.com
Symposia
Civilica

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

ششمین همایش جرم شناسی و پیشگیری از ارتکاب جرم، خودکشی و انحرافات جوانان (نهاد برگزار کننده: بنیاد علمی و حقوقی قانون یار) - پروچرد- ۱۳۰۸ ماه ۱۳۰۸